

İLTİACILAR İCİN GENEL BİLGİLER

A) 1951 CENEVRE ANLASMASI ESASINA DAYANAN MÜLTECI STATUSUNDE TANINMA İCİN YAPILAN BASVURU

1) Kim İtalya'da mülteci statüsüne kavuşabilir

"....sahip olduğu politik düşüncelerden, bağlı olduğu belirli bir sosyal gruptan, ırksal, dinsel ve milliyetçi sebeplerden dolayı zulme uğramış olmaktan korkan, vatandası olduğu ülke dışında bulunan ve bu korku dolayısıyla bu ülkenin korumasından faydalanamayan veya faydalanmak istemeyen kişi...." (Mülteci statüsüyle ilgili 1951 Cenevre Anlaşmasının 1. Maddesi).

2) Mülteci statusunde tanınma usullerine ait esasların kabul edilmesi(madde 1 39/90¹ nolu yasa)

Mülteci statusunun tanınmasına ilişkin başvuru sınır kapılarına vardikten hemen sonra polis yetkililerine yapılmalı veya İtalyan topraklarına girdikten sonra herhangi bir Emniyet Müdürlüğü nezdinde yapılmalıdır. Başvuru sırasında Emniyet Müdürlüğü veya sınır polisi, çağrı denilen ve üzerinde randevu günü yazılan bir kagidi ifadesini yazmak ve fotoğrafı tesbit için yabancıya teslim eder.

Emniyet Müdürlüğünde mülteci statusu için başvuran:

- Arşivlenmek üzere fotoğrafları çekilir.
- Mümkün mertebe yazılı olan bir başvuru dilekçesi sunar, pasaportunu teslim eder ve üzerinde bulunan bütün öteki belgelerin (kimlik kartı, politik hareketlere ve partilere ait üye kartı v.s.)birer fotokopisini teslim eder. Üzerinde herhangi bir belgenin bulunmadığı durumda da başvuru her

halukarda yapılır.

- Tutanaga geçirilmek için polis tarafından sorulan sorulara cevap verir(yolculuk, kaçış sebepleri, İtalya'da veya başka herhangi bir yerde aile üyelerinin bulunup bulunmadığı v.s.)
 - Vesikalık 4 adet fotoğraf (4cmx4cm)
- Kendisiyle nerede kontak kurulabileceğine ilişkin bir adresin verilmesi istenir(ikametgah)

Mülteci statusunde tanınma başvurusunda bulunan kişinin Emniyet Müdürlüğünden sunları istemeye hakkı vardır:

- Hangi dilde konuşacağını belirterek mülteci statusunde tanınmaya karar veren Merkezi Komisyon tarafından şahsen dinlenilmek istediğini;
- Eğer herhangi bir geçim aracından veya barınma imkanından yoksun ise her aile bireyi için günlük 17,56 € olan 45 günlük bir ekonomik katkı(ekonomik ilk yardım katkısı)²

.....
Üzerinde bulunan bütün belgelerin asılları -
nin muhafaza edilerek sadece fotokopileri -
nin teslim edilmesi tavsiye edilir.
.....

3) Oturma izin belgesi

Emniyet Müdürlüğü başvuran kişiye üzerinde:

- "Dublin anlaşması 15/6/90"³ başvurusu Avrupa Birliği'ne hangi üye ülkenin inceleyeceği henüz belirlenmemiş ise . Böyle bir oturma belgesi bir ay geçerlidir ve süresi bittiğinde yenilenebilir veya
 - "İltica başvurusu" başvuru anında veya başvurudan sonra başvuruyu incelemekle yetkili ülkenin İtalya olduğu belirtilmiştir. Bu durumda bu bir geçici bir oturma belgesidir ve mülteci statusune ilişkin kesin karar verilene kadar üçer aylık sürelerle yenilenebilir.
- yazılı bir oturma izin belgesi verir.

1 39/90SAYILI "Martelli yasası" da denilen kanunun 1. Mad. Mültecinin oylamayla belirtilebilir şartlarına ilişkin 1951 Cenevre anlaşmasının ongorokuncusunu kabul eden ve halihazırda yürürlükte bulunan tek yasadır.

2 İçişleri Bakanlığının 24 Haziran 1998 gün , 284 nolu kararnameyle değiştirilen, iltica talebinde bulunanlar ve mültecilerle ilgili ilk yardım yeteneklerinin uygulamasını kapsayan 39/90 nolu yasanın 1.mad. 8.fikrasi ve 237 /90 sayılı kararnameye bak.

3 1 Ekim 1997' den itibaren İtalya'da mülteci statusune başvuranların taleplerini incelemekle yükümlü yetkili devleti belirlemeye ilişkin ve Avrupa Birliği'ne bağlı üyeler arasında bilgi alış-verişine ilişkin Dublin Anlaşması yürürlüktedir. (Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Finlandiya, Almanya, Yunanistan,İrlanda, İtalya, Luksemburg, Hollanda, Portekiz, İngiltere ,İspanya ve İsveç)

Anlaşma, mülteci statusunde tanınmak için başvuran herkese, üye bir ülkeden başka üye bir ülkeye gönderildiği zaman bu üye ülkelerden hiçbirisinin onun başvurusunu değerlendirmeye alınmayacağını olmayacağı bir duruma meydan veremeyecek şekilde başvurusunun Avrupa Birliğine bağlı üye bir ülke tarafından incelemeye alınacağını garanti eder.

.....
- Bazen oturma belgesinin verilmesine kadar geçen zaman zarfında, İtalya'da yasal oturmaya izin veren fotoğraflı uzun dar bir kağıt olan bir kupon verilir.
- Emniyet Müdürlüğü tarafından teslim edilen bütün belgelerin ve oturma izin belgesinin üzerinde yazılı olan isim, soyisim ve uyruğun doğru yazılıp yazılmadığını sürekli kontrol etmek gerekir.
- İkametgahının değişmesi durumunda başvuruda bulunan kişi, başvuruyu yaptığı Emniyet Müdürlüğüne yeni adresini bildir - mesi gerekir.
.....

4) Multeci statusune ilişkin başvuruyu değerlendirmeye yetkili ülkenin İtalya olduğu durumlar

- Cenevre anlaşmasına göre İtalya'da oturma alan akrabalarının (kari/koca, 18 yaşından küçük çocukları, başvuruda bulunan kişi 18 yaşından küçük ise anne ve babası) bulunması, ilgili kişilerin acık bir onayının olduğu durumlar da;
- Oturma izin belgesi veya İtalyan vizesiyle İtalya'ya giris;
- Avrupa Birliğine bağlı ülkelerden birine İtalya üzerinden yasadışı yollardan (herhangi bir belge olmadan veya vizesiz eğer gerekiyorsa) giris. Bu durumda İtalya ilk girilen ülke olması dolayısıyla başvuruyu incelemekle sorumlu ülke durumuna geliyor.

.....
Eğer başka bir devletin başvuruyu değerlendirmekle sorumlu olduğu gözleniyorsa, Emniyet Müdürlüğü başvuruyu yapan kişiye ilgili ülkeye varabilmesi için kendisine yazılı geçiş izni verir.
.....

5) Multeci statusunde tanınmak için başvuru yapan kişinin hakları

Basvuruda bulunan kişinin bekleme süresi boyunca sunlara hakkı vardır:

- Eğer herhangi bir geçim aracı veya barınma imkanından yoksun ise başvuru sırasında ekonomik ilk yardım katkısı isteme;
- Ulusal Sağlık Servisine yazılma (sağlık kartı,

4 286 /98 nolu tek kaynakla ilgili olarak Sağlık Bakanlığının 24.03.2000 tarih 5 nolu genelgesine bakılması

5 Merkezi Komisyon, sığınma taleplerinde bağımsız olarak karar vermeye yetkili tek organdır ve Bakanlar Kurulu ile Disisleri Bakanlığının 1 temsilci, İçişleri Bakanlığının 2 temsilci, ve sadece danışmanlık görevi olan Birleşmiş Milletler İlticacılar Yüksek Komiserliği'nden 1 temsilciden teşekkül eder.

Multeci statusunun tanınmasına ilişkin 28 Şubat 1998 tarih, 39 sayılı yasa, 30 Aralık 1989 tarih 416 sayılı kanun kararnamesinin 1 mad. 2. Fikrasındaki değişiklikleri kapsayan yönetmelikleri düzenleyen Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 15 Mayıs 1990 tarih 136 nolu yasanın 2 maddesine bakınız.

aile doktoru, klinik ve uzmanlıkla ilgili tedaviler, hastanede tedavi v.s.)⁴

- Belediyeye ve valilik anlaşmalı veya özel ve tüzel kişiler tarafından yönetilen merkezlerde barınma;
- İkamet değişikliği halinde bunu Emniyet Müdürlüğüne bildirmek şartıyla bütün İtalya'da dolasım hakkı;
- Çocuklar için temel ve mecburi eğitim kurumlarına devam etme hakkı (15 yaşına kadar)

.....
Multeci statusunde tanınmak için başvuran kişi çalışamaz
.....

6) Multeci Statusunde tanınmak için yapılan başvurunun değerlendirilmesi

İltica talebinde bulunanların başvurularını inceliyen Merkezi Komisyon⁵ tarafından değerlendirilir. Başvuruda bulunan kişiye Emniyet Müdürlüğü aracılığıyla ,gerekiirse bir tercümanın huzurunda, kişisel hayatını ve ugradığı baskıları ve sebeplerini anlatabilmek fırsatını vermek için Roma'da bulunan Merkezi Komisyon için bir randevu verilir.

Multeci statusunun tanınmasını değerlendiren Merkezi Komisyon uc türlü karar alabilir:

- Multeci statusunu kabul etmek, tanımak;
- Multeci statusunu kabul etmemek. Reddetmek;
- Multeci statusunu reddetmek fakat hemen akabinde, yabancılara ve göçedenlere ilişkin tanzım edilen 286/98 nolu yasanın 5. Maddesi 6. Fikrasını, 19. Maddesi 1. Fikrasının uygulamasını talep etmek. Buna göre yetkili Emniyet Müdürlüğü tarafından başvurana çalışma ve öğrenim gorme hakkı veren, insani sebeplerden dolayı oturma izin belgesi verilebilir.

.....
Merkezi Komisyonun kararı Emniyet Müdürlüğü tarafından bildirilir.
.....

7) Multeci statusunun reddi

Multeci statusunun kabul edilmediği durumda başvuran kişiye komisyonun olumsuz kararı Emniyet Müdürlüğü aracılığıyla teblig edilir ve hemen akabinde geçici oturma izin belgesi geri alınır.

İtalyano

İnglese

francese

spagnolo

turco

albanese

russo

arabo

farsi

Ayrıca ulkeyi terketmesi istenir(uyurma bildirisi) ve genellikle bu teblig hemen yapılır ve üzerinde 15 gün içerisinde İtalya'ya terketmek gerekir yazılı bir bildiri teblig edilir.Aksi durumda , yani İtalya'da kalmaya devam edilirse, kaçak duruma düşer ve polis tarafından sinira kadar refakat edilerek yurtdisi edilmeyi grektirir.

2000 yılının Ocak ayından itibaren Merkezi Komisyonun olumsuz kararına karşı , teblig tarihinden itibaren 12 gün içerisinde Sulh Hukuk Mahkemesinde bir itiraz davası acma veya Cumhurbaşkanlığı Makamına olaganustu bir itiraz davası acma imkanı vardır.

.....
- *Basvurunun kabul edilmemesi durumunda, hukuki danışmanlık almak amacıyla bir avukata veya bir yardım derneğine başvuru yapılabilir.*
- *Ülkeden dışarı atılma durumunda, başvuran kişi İtalya'ya ve başka bir Avrupa Birliği üyesi ülkesine 5 yıl geçmeden önce geri dönemeyiz.*
.....

8) İltica talebi kabul edilen kişinin hakları a- Temel haklar

- Çalışma hakkı:İtalya devleti, İtalyada yasal olarak bulunan bütün yabancılara ve onların ailelerine, İtalyan işçilerine tanınan haklardan tam esitçe ve aynı uygulamaları garanti eder.Kamu kuruluşlarında çalışan İtalyan vatandaşlarıyla aynı haklara sahiptirler.
- Kamu yönetimi ile ilişkilerinde amme hizmetlerinde faydalanmada, yasal menfaat ve haklarının hukuksal güvence altına alınmalarında İtalyan vatandaşlarıyla esit muameleye tabi tutulurlar,
- Sığınma başvurusuyla ilgili bilgilerin korunması: 241/1990⁶ nolu yasada ongorulduğu gibi, iltica talebinden, ekonomik katkı talebinden ve genelde multecilerle ilgili bütün bilgiler idari bilgi ve belgeler olarak kullanılamazlar.
- Dışarı atma ve geri çevirme yasagi: Multecinin içinde bulunduğu devlet için bir tehlike olarak değerlendirilecek sebeplerin bulunması haricinde, veya multeci geçmişte bir cinayet ve özel ağır bir suçtan yargılanıp ceza almışsa ve bu durumun o ülkenin toplumu için bir tehdit oluşturacağına kanaat edilmesinin haricinde (Cenevre anlaşması 1951 madde.33)

b-Medeni Haklar:

- İkamet eden yabancılardan nüfus kutugüne yazılması, medeni, sosyal, ekonomik ve kültürel haklardan yararlanmak ve kullanmak için;
- Sadece İtalyada geçerli olan kimlik kartının alınması
- Oturma müsaadesinin yenilenmesinden 60 gün sonra oturduğu yerin belediyesinden ikametgahinin değişmesini isteme mükellefiyeti. Yoksa kaydi nüfus kutuklerinden silinir.
- Kendi beyanının yeterli olması: İtalyanlarda özgü veya tüzel kişiliklerde geçerli sayılabilecek özellik ve durumlarla sınırlandırılmış İtalyan vatandaşlarıyla yasal olarak ikamet eden yabancılardan arasında eşitlik
- Sürücü ehliyeti:
- Kendi ülkesinin sürücü ehliyetini çevirme (eger ülkesi Ulaştırma Bakanlığınca tanınan ülkeler arasında kabul edilmişse)
- İtalyan sürücü ehliyeti alma hakkı.Bazı şartlarla beraber İtalyan vatandaşlarıyla aynı haklara sahiptir bu konuda.
- Multecinin Evliliği:İzin belgesi oturduğu yerin Sulh Hukuk Mahkemesinde kaleme alınan evlilik için düzenlenen ve doğum belgesiyle desteklenen resmi noterlik belgesine göre Birleşmiş Milletler Multeciler Yüksek Komiserliği (ACNUR) tarafından verilir.

İtalyada gerçekleştirilen bir evliliğin çözülmesi-bosanması:

- İtalyan vatandaşlarınıninkı gibidir.
- Temel Kamu eğitimi: İtalyan vatandaşlarında olduğu gibi zorunlu ve ücretsizdir.
- Üniversite: Bazı şartların(öğrenim harcı, üniversite harçlarından muafiyet v.s.)disında İtalyan vatandaşlarıyla aynı haklara sahip olma.
- Sağlık yardımı:İtalyan vatandaşlarıyla esit haklar(sağlık karnesinin geçerlilik süresi oturma müsaadesinin süresine bağlıdır)
- Devlet yardımı ve sosyal güvence kapsamında (doğum, hastalık,yaslılık, sakatlık, ölüm, işsizlik, çocuk yardımı ve sosyal güvence) İtalyan vatandaşlarıyla esit haklar.
- Aile birleşimi: Bir gelir beyanı ve konut, halk evleri, ibraz etme gereği duymadan, bulunulan yerin Emniyet Müdürlüğünden istek yapılır.
- İtalyan vatandaşlığı: Kanunca belirlendiği kadariyle 5 yıl yasal ikamet ettikten sonra.

⁶ İdari belgelere giriş hakkı ve yönetsel yargılama usullerine ilişkin yeni kurallar getiren 7 Ağustos 1990 tarih, 241 nolu yasanın 24. maddesi 4.fikrasında, ve idari belgelerin kabul edilmesinden gelen haklar ve bunların yürürlüğe konmasını düzenleyen disiplin kategorilerini kapsayan İçişleri Bakanlığının 10 Mayıs 1994 tarih 415 nolu tüzük kararnamesinde düzenlendiği kadariyle.

- Ekonomik yardım: İciseri Bakanligi ve Birlesmis Milletler İlticacilar Yuksek Komiserligi'nin programlari cercevesinde:
 - İlk yardima istirak (mülteci statusune kavustuktan sonra 12 ay icinde gunluk 17,56 ı olmak uzere 90 gunluk bir yardım isteme imkani)
 - Bireysel ve ailesel gecim icin istirak
 - Gelir duzeyi dusuk olanlara sosyal yardım istiraki
 - Is dunyasiyla kaynasmada destekci istirakler.

c- Mültecilik statusunun taninmasina iliskin belgeler:

- Merkezi komisyon tarafından verilen mültecilik statusunu belgeleyen rapor.
- Oturma musaadesi (en az iki yil sureli): Mültecinin ikamet etmeyi tercih ettigi yerdeki yetkili Emniyet Mudurlugu tarafından "politik ilticaci" veya "mültecilikten dogan haklar" nedeniyle verilen, yenilenebilir belge.
- Seyahat belgesi: Ilgilinin yetkili Emniyet Mudurlugu nezdinde yaptigi basvuru ile kendisine verilen seyahat belgesi, mülteciye -kendi ulkesi haricinde- yurtdisinda seyahat etme imkani verir. Bu konuda genellikle mültecinin vatan-dasligina gececegi ongorulen ulkenin kanunlari uygulanir. Avrupa birligine bagli ulkelere yapilan seyahatler 3 ayi gecmemek sartıyla vizesiz yapilir. (calisma gerekceli seyahatler haric)
- Oturma belgesi: 5 yillik yasal oturumdan sonra ve bazi sartlara baglidir.

B) İTALYAN ANAYASASININ 10. MADDESİ 3. FIKRASINDA GECEN ESKİ SIGINMA BASVURUSU:

İtalyada siginma basvurusu engellendigi yerde kendi ulkesinden bir dava dilekcesi ile Sulh Hukuk Mahkemesinede yapilabilir. Demokratik ozgurluklerin fiili kullanimi italyan anayasasi tarafından garanti edilir. (10. Mad. 3. Fikra.)

Mülteci haklari ustune anayasal duzenlemeyi yururluge koyan, bir plan ve programa baglanmis bir yasanin yoklugundan dolayi, bugune kadar hem ilticaya basvuranlar hem de ilticaci statusunde olanlarin hak ve odevlerine ve bunlara oturma musaadesi verilmesine iliskin tesbit edilmiş sekil ve zarranlari yoktur.

italiano

inglese

francese

spagnolo

turco

albanese

russo

arabo

farsi